

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Nr. 341 Metr.

IOAN

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania, și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Preasfințitorilor frați episcopi, venerabililor consistenți eparchiale, onorabililor deputați congresuali, iubitelor cler și popor din provincia noastră metropolitană: dar și milă de la Dumnezeu, și salutul nostru cordial!

Având în vedere §§. 151 și 152 din statutul organic, convocăm și prin acestea declarăm de convocat congresul ordinar național-bisericesc al provinciei Nostre metropolitane la biserica parochială din suburbiul Iosefin în Sibiu, pe Mercurea, ce cade în 1/14 Octobrie a. c., la 9 ore înainte de amiază, în care zi după terminarea ritualelor bisericesti va urma numai de cât deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat în reședința noastră arhiepiscopopescă-metropolitană în Sibiu, la 5/18 Septembrie 1903.

Ioan Metianu m. p.
archiepiscop și metropolit.

I. P. S. Sa metropolitul — în viziune canonică.

Sibiu, 23 Septembrie n.

Cum am fost anunțat în numărul anterior, înaltpreasfinția Sa dl. arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan, însoțit de numărul său suită a plecat Vineri în părțile Reghinului, spre a face viziune canonică în comunele noastre bisericesti din acele părți și a conduce actul sfânt al bisericilor din Cuesdiu, Toplița-română și Idicel.

Despre primirea înaltpreasfinției Sale din partea credincioșilor din acele părți și despre efectuarea sfântelor am primit azi de la raportorul nostru din suita înaltpreasfinției Sale următorul raport:

Înaltpreasfinția Sa arhiepiscopul și metropolitul nostru Ioan a sosit deplin sănătos în mijlocul poporului de pe Valea-Murșului.

Pornind Sâmbăta dimineața din gara de la Murș-Oșorheiu pe cursul Murșului în sus, întreg drumul a fost o adevărată cale de triumf.

Poporul înțelegând că păstorul bun trece prin acele locuri, a coborât de pe vârful munților, a parcurs văile și a dat năvală asupra trenului la toate garile.

Cupeul în care era adăpostit înaltul oșpe cu suita sa, a sosit în gara din Reghin împodobit de flori și verdețuri.

Aici a fost salutat din partea autorităților politice prin protonotariul co-

mitatens Erödi. A vorbit apoi cu multă căldură protopresbiterul tractual Gal. Șagău. Înaltpreasfinția Sa a răspuns scurt, cuprindător și emoționat de bucurie.

50 de trăsură s'au înșirat apoi ducându-ne la casele deputatului sinodal Dr. Ioan Popescu, unde s'a servit prânzul.

De la Reghin la Toplița ne aștepta un drum de 70 ckm.

Pe la 4 ore d. a. am plecat, având a face drumul până la Cuesdiu, locuința protopresbiterului tractual.

Trăsura înaltpreasfinției Sale era purtată de patru telegari.

Sunetul clopotelor din comunele prin cari am trecut vestea bucuria credincioșilor, cari postai de-alungul drumului aclamau cu putere și lacrimau de fericire.

Preoții în ornate, cu crucea și evangelia în mână, salutau pe supremul lor șef.

Duminecă s'a făcut sfântirea bisericii din Cuesdiu.

În satele de prin ținutul acela, la depărtați de 20 klm. n'a mai rămas om pe acasă. Nu numai curtea, dar și strada era plină de popor. Dragostea și înșuflețirea nu se poate descrie.

I. P. S. Sa, bunul nostru arhiepiscop, cu putere de sus îndeplinește toate spre uimirea tuturor, ear' la finea serviciului divin ține poporului o frumoasă predică plină de învățături și povești.

Punct la 12 ore din zi plecăm, cu ajutorul Celui de sus, spre Toplița-română.

Alcătuirile naturii ne răpesc cu frumetea lor. Ajungem în regiunea bradului. Călăreții locului au schimbat palaria ușoară cu cușma falnicilor Curcani. Cei adunați, fără deosebire de confesiune și naționalitate, fac frumoase ovațiuni capului distins al bisericii noastre.

De-odată din negura depărtații se desfășură din ce în ce mai tare o cetă de călăreți. Sunt călăreții din Toplița. Salută, sunt resalutați și plecăm înainte.

Înșuflețirea își ajunge culmea în Toplița. Echoul trăscurilor de pe toate căstele Topliței se împreună în văzduh cu sunetul clopotelor de la toate bisericile și ridică la sublim ovațiunile poporului imens.

Sera cină comună la casele parochului Maier, la care a luat parte și deputatul dietal Urmănczy.

Luni, sfântirea bisericii, care în mărime și frumetea ar face cinste oricărui oraș. Au servit 18 preoți în fața unui public de 3 mii de suflete cel puțin.

I. P. S. Sa a rostit o cuvântare ca formă și conținut desăvârșită. Pe când scriu aceste rânduri, în dragostea sa, ce nu cunoște oboselă, I. P. S. Sa îndeplinește ungerea cu mir a tuturor credincioșilor de față.

Urmăză banchet. De sâmbă petrecere. Măne, Marți, la reîntoarcere viziune în comunele Mestherhaza și Poleți. Preste nopțe vom rămâne în Cuesdi. Mercuri va fi sfântirea bisericii din Idicel-pădure.

Satisfacție?... Manifest?

Sibiu, 23 Septembrie.

Ordinul către armată, dat de M. Sa din Chlopy la 16 Septembrie, a făcut senzație nu numai în cercurile politice ale monarchiei, deosebi în cele ungare, ci și în străinătate. Din partea străinătății și din partea cercurilor politice austriace el e considerat ca rază de lumină în chaosul creat prin impetuositatea pretensiunilor „naționale” ale opoziției ungare în cestiunea armatei, și ca un cuvânt decisiv dat din cel mai autorizat loc, întru indicarea căii de soluție a crizei politice din țara noastră. În acest înțeles a fost primit și interpretat acest memorabil cuvânt al M. Sale și din partea naționalităților Ungariei, doritoare de a vedea de nouă înțeles în cursul — relativ normal afacerilor statului.

Și cu drept cuvânt a trebuit considerat în acest înțeles ordinul cestiionat, pentru-că nenumăratele dovezi de strictă constituționalitate și neclintită iubire de dreptate, înțelepciunea proverbială și zelul până la jertfă de sine al M. Sale luminatului și mult-bunului nostru monarch, despre cari timp de preste jumătate de secol au putut să se convingă popoarele toate ale monarchiei, erau cea mai puternică garanță, că în situația dată nu se putea altcum. Prea se deslănțise pofta de a îmbuca totul, de a storce toate în favorul unei părți a complexului susținător de stat, și prea se avântase insolenta pretensivilor, care lăsată și pe mai departe la rangul ei putea ușor să provoace la celelalte părți nemulțămire justă, care cu greu ar fi putut fi apoi delaturată, — și prea luase situația față aptă a trezi în aliații monarchiei nedumerire față cu vitalitatea ei.....

De aceea cuvântul M. Sale a fost primit cu mulțămire din partea tuturor celor iubitori de ordine și de dreptate.

Nu așa însă din partea celor pe cari mai de-aprope îi privia acel cuvânt: compatrioții nostri Magiari. Pe ei ordinul de la Chlopy i-a atins ca trăsnet din senin. Într-o presă magiară, fără osebire de colorit de partid, îl tracta — și îl tractează încă și acum — ca insultă la adresa „națiunii”, pe care din „națiune susținătoare de stat” ordinul „o degradează” la rang egal cu „rassele de popor” român, sârb, slovac, etc., ca atentat la constituție, ca înfruntare ilicite asupra M. Sale în cestiuni de afaceri interne ale țării, ș. a., cerând toate satisfacții!

Ca ilustrare a modului cum este considerat și tractat acest ordin din partea cercurilor politice magiare, reproducem dintr-o serie mai calme aprecieri următoarele:

„Alkotmány” în primul numărului de Vineri scrie următoarele:

„Ceea ce de mult știam, ori cel puțin presupunem, acum se aduce țării la cunoștință prin act. Neînduplecabilitatea regelui în cestiunea militară față cu aspirațiunile naționale magiare, acum a primit expresie în formă de act. Esprezia deciziunii regale toți cei cu sentiment constituțional am așteptat-o în formă de rescript regal adresat dietei, ori de manifest către națiune, și am căpătat-o în forma de ordin către armată.

Și acum trebuie să ne concentrăm înțreg simțul național, înțreg cel constituțional și dinastic, să înfrânăm sângele nostru clocotitoriu, pentru-ca față cu acest ordin către armată, fără părechie în istoria constituțională a națiunii, să nu fim nedrepti.

Aprecierea acestui ordin către armată, de la Chlopy, e muncă adevărat ciclopică. Argumente cu greutate de mâji militază contra formei, datării și conținutului acestui ordin. Ordin către armată fiind, regele, ca suprem comandant, a putut să l dea fără contrașignare ministerială. Acest ordin însă e și accentuarea puternică a unității armatei, și dacă ținem în vedere că criza aceea nefericită, în care țara și dualismul trage de mărte de la luni de zile, e cauzată de cestiunea militară; dacă ținem apoi în vedere, că ordinul de la Chlopy nu se restringe numai la recunoșterea capacității de acțiune a armatei și nu e adresat numai celor cari poartă două feluri de postav, ci și acelor grupuri politice, cari parte înțre marginile transacțiunii, parte trecând preste acelea pretind și solicită împlinirea aspirațiunilor naționale: dacă ținem în privire toate acestea, trebuie să constatăm că acest ordin de la Chlopy e act (document) politic de prim rang, care poate să aibă urmări de gravitate și fatalitate ce nici că se poate prevedea, și al cărui subscritoriu, adevărat că în puterea poziției sale de drept public e imun, dar autorii și inspiratorii lui pot fi și au să fie trași la cea mai gravă răspundere politică.

..... Ordinul de la Chlopy, în baza conținutului, scopului și efectului său e par excellens act politic („eminenter politikai irat”). Dă aspirațiunilor naționale magiare contră ce nu cunoște tocmelă, nu cunoște conciliabilitate. Clarifică numai situația, dar nu influențează în mod liniștitoriu, împăciunitoriu, ci tornă ulei pe foc, pentru-că neglijă de tot drepturile constituționale ale statului ungar”.

„Magyar Szó”, organul agreat al fostului ministru-president Bánffy, acum mareșal de curte al M. Sale, de Vineri începând se ocupă în fie-care număr, în primi-articoli și în corpul ziarului tot numai cu ordinul de la Chlopy, despre care zice că e:

„Erupțiunea furiei neputincioase a cercurilor militare, care numai în acel cas ar fi periculoasă, dacă națiunea ar lua-o prea în serios. Ba putem zice că privită din punct de vedere mai înalt enunțațiunea poate să fie chiar măgulitoare pentru națiunea noastră. Pentru-că dă dovadă, că cercurile militare inspirătoare ne mai știindu-și nici într'un chip ajută și ne mai știind nici într'un chip cum să desarmeze dorința generală și voința generală a națiunii magiare: înșforțările lor ultime, chinuitoare și neputincioase, inspirăză astfel de lucruri supremului comandant. Astfel își varsă, în cuvinte, neputincioasă furie, cari cuvinte însă nu pot să clatine rezoluția legi stiserioasă și demnitătea gravă a națiunii de mătore.”.....

..... „E deplină imposibilitate și numai presupunerea, ca acesta enunțație, cu tendință de a insulta națiunea, să nu aibă continuare. Ear' continuarea numai aceea poate fi, că după deplină și rușinoasă derută a cercurilor inspirătoare regele constituțional se va întorce earăși spre națiunea sa și va demonta prin fapte ceea ce a fost ofensător în cuvinte. Ministrul-president, care conform propriei afirmațiuni nu a știut nimic despre ordinul către armată, a mers la Viena. Ce va aduce de acolo, nu știe nimenea. Fără satisfacție însă se nu se reîntorcă”.....

Satisfacție! Ear' satisfacția aceasta avea să fie dată „națiunii” în formă

de manifest. Până acum însă n'a urmat nici manifestul, nici altă formă de „satisfacție”. Ministrul-president a fost în audiență la M. Sa de patru-ori, spre a pune treburile la cale conform dorinței „națiunii”. Eri după amiază a fost în a patra audiență. Cu ce solie se va fi reîntors ieri seara la Budapesta, nu știm. Zilele proxime însă vor aduce o soluție ôre-care, dat fiind, că *pe mâne (Joi) e convocată dieta*, căreia ministrul-president va refera apoi despre rezultatul audiențelor.

Genesa ordinului de la Chlopy.

E aproape o săptămână de când memorabilul cuvânt al M. Sale, dat în formă de *ordin de zi către armată* (Armeebefehl) preocupă într-o opinie publică din ambele părți ale monarhiei. Privitor la genesa acestui ordin „Pester Lloyd” zice, că el a fost conceput exclusiv prin intervenția autorităților militare. Contele Héderváry a avut cunoștința, că va fi dat un ordin către armată, dar' despre conținutul aceluia numai Joi dimineață a căpătat informațiuni. „Magyarország” susține a ști, că ordinul era gata deja în 14 Septembrie, după audiența întâia a ministrului-president austriac și înaintea de mergerea lui la Reichenau (unde a avut întâlnire cu Coloman Széll.) Probabil că Széll a aflat de la fostul seu coleg conținutul ordinului și de aceea nu s'a reîntors la Budapesta, ci de la Reichenau a mers direct a casă la Rátót. Se zice apoi, că contele Iuliu Andrassy a știut despre acest ordin deja Mercuri dimineață (ziua din care e datat ordinul) și de aceea s'a retras de pe arena conferențelor privitoare la aplanarea crizei.

Cât pentru motivele cari au făcut necesar, ca M. Sa să 'și spună tocmai acum și în forma aceluia cuvântul seu în cestiunea crizei, „un fruntaș bărbat de stat al Ungariei” (cum zice „Magyar Szó”) interviu de corespondentul din Viena al acestui ziaru a zis următoarele:

La locul cel mai competent se invocă pentru îndreptățirea ordinului deosebi două motive: A fost de lipsă liniștirea armatei. În anumite cercuri adecă oficerii erau îngrijorați, că regele dór' totuși va ceda în cestiunea limbii de comandă. Motivul principal însă nu liniștirea armatei a fost, ci pentru-ca străinătatea nu cumva să credă, că Austro-Ungaria ar fi un cadavru plecat spre descompunere. La locurile supreme se temeau, că Austro-Ungaria acuzi va fi considerată în străinătate la felu cu Turcia. Menirea ordinului către armată a fost deci să documenteze contrariul acesteia chiar în timpul când Viena se pregătise a primi visita împăratului german Wilhelm și se pregătește să primiască pe a țarului rusesco, adecă în timpul când Viena e centrul tuturor interesărilor diplomatice.

Atâta enunția respectivului „bărbat de stat”, care nu în zadar zice că s'a informat de la „cel mai competent loc”, căci ea se pare a fi de perfect acord cu realitatea.

Croații și limba de comandă a armatei. Duminecă era să se țină un mare meeting croat în cestiunea limbii de comandă a armatei, ca echou la pretensiunile opoziției din dieta ungară privitoare la această cestiune. Meetingul însă nu s'a putut ține, din cauză că autoritățile l'au interzis. Cum se raportază însă din Sisek (Eszék) convocătorii voiau să supună meetingului spre votare următorul proiect de rezoluțiune:

Meetingul e pătuns de convingerea, că poziția de mare-putere a monarhiei austro-ungare și capacitatea ei de apărare pretinde unitatea întregii armate și că limba unitară în armată e necesitate. Proiectul de rezoluțiune nu enunță, că limba armatei să fie cea germană. Dacă însă Magiarilor s'ar face concesii în cestiunea limbii armatei, atunci meetingul pretinde pentru regimentele recrutate de pe teritoriul țărilor Croația-Slavonia limbă de comandă croată, insignii croate și stindard croat.

Convocarea Reichsrathului.

Sensația zilei, pe lângă ordinul de la Chlopy, e convocarea Reichsrathului. Antograful preafinalt, prin care Reichsrathul (dieta imperială a Austriei) e convocat pe azi (23 Septembrie), e de următorul cuprins:

„Iubite Dr. Koerber! Mă simt îndemnat să convoc Reichsrathul pe 23 Septembrie 1903 spre a 'și relua firul activității, și să se autorizeze a lua ulterioarele dispozițiuni în această privință. — Chlopy la 17 Septembrie 1903. Francisc Iosif m. p. Koerber m. p.”

Ziarele vieneze dau cu părerea, că această convocare numai cu considerare la ordinul către armată a putut fi făcută, având acela să influențeze în mod împăciitor deosebi asupra deputaților cehi, cari altcum ar fi lucrat în ajutorul obstrucționistilor magiari și ar fi născut să subsape poziția ministrului-president Koerber. Problema Reichsrathului e, de altcum, să voteze contingentul de recruți normal, în locul proiectului de lege despre contingentul sporit, votat deja, dar' cu clausula că numai deodată cu proiectul privitor la contingentul de recruți din Ungaria să pótă fi pus în lucrare. Astfel, pe lângă alte abnormități, vom avé să vedem în curând și aceea, că regimentele austriace capătă recruți în toamna această, ear' cele ungare nu, și că la 1 Octobrie soldații terțianți ai regimentelor austriace vor fi dimiși a casă, ear' cei ai regimentelor ungare vor fi reținuți la serviciu activ până la 31 Decembrie.

Distincție semnificativă. Cu ocaziunea petreceri în Viena împăratul Wilhelm II. al Germaniei a conferit contelui Héderváry, ad interim ministru-president ungar, *ordul benemerenti al coronei prusiace* („Verdienorden der preussischen Krone”), una dintré cele mai înalte distincțiuni pe cari coróna prusiacă le pótă da. Pe lângă această distincție, prin care împăratul a ținut să dea expresie înaltei sale considerațiuni față de contele Héderváry, Vineri după amiază a lăsat pentru el bilețul de vizită la palatul ministeriului ungar din Viena, ca semn că a fost să 'i facă vizită.

Combinată cu aluziunea din toastul împăratului, tractat la alt loc în numărul prezent al ziarului nostru, și cu împrejurările cari înaintea cu o lună și jumătate fortaseră abdicarea contelui de la postul de ministru-president, însemnătatea acestei înalte distincțiuni se ridică mult peste decorațiile de șablon, făcute cu ocaziunea vizitelor de domnitori.

„Los von Ungarn”. Partidul germanilor austriaci a ținut Sâmbătă ședință în Viena, spre a se consulta asupra situației politice, create prin obstrucția din dieta ungară în cestiunea proiectelor militare. Au enunțat, în formă de conclud, că doresc *legătura de stat cu imperiul german și prin această, firește, desfacerea definitivă a legăturii de stat cu Ungaria.*

Un refus meritat. În primăvară, când cinurile monachale papistașe expulsate din Franția căutau să se așeze în alte țeri, au făcut în acest scop încercare și la guvernul României, deosebi cinul barnabiților, în interesul cărora a intervenit la ministrul de culte al României chiar și arhiepiscopul rom. catolic din București. Răspunsul ministrului însă a fost negativ, — spre mângăierea tuturor ortodoxilor cari țin, ca biserica ortodoxă să fie ferită — în cât se pótă — de impetuositățile proselitistice ale agenților Romei papale.

Acest răspuns, adevărat că a fost dat arhiepiscopului pe la sfârșitul lunii Maiu, totuși el este și rămâne actual, deosebi în urma ciudatelor teorii lauriane și staniane, date la lumină după instalarea episcopului gr.-cat. din Oradea-mare.* Il reproducem deci în următoarele:

„Monsignore!

La cererea P. S. V. din 14/27 April 1903, ca să fiți autorizat a deschide un liceu complet cu internat de băți în capitală, am onore a răspunde, că suntem informați, că viitorii profesori ai acestei școle vor fi în cea mai mare parte străini, și că printre ei, în particular, se vor afla mai mulți călugări catolici din ordinul Barnabiților, de curând expulsați din Franția. Acest lucru este pe deplin confirmat prin scrisoarea din 21 April, adresată de către pr. Aug. Kuczka, vicariul acelei arhiepiscopii, dlui secretariu general al ministeriului.

În aceeași scrisoară se recunoște venirea în țară a pr. Dubois, superiorul Barnabiților, de-și se spune că în curând va pleca înapoi. În fața acestora sunt silit să comunic P. S. V., că nu pot acorda autorizația cerută. Interesele statului român, întru cât sunt încredințate îngrijirii mele, nu permit, ca România să adăpostescă, nici cât de puțin, ordinele religioase eliminate de prin alte părți.

* Vezi articolul „Aprópe?... Departe?”, din numărul 93 dto 5 Septembrie n. al „Telegrafului Român”, ca echou la teoria susținută de un Dr. Fl. Stan, că românii gr.-catolici nu numai stau mai aprópe de biserica rom.-cat. de cât de cea română gr.-or., ci sunt chiar una cu bis. Romei, deci când e să alegă între român gr.-oriental și între străin romano-catolic, străinul acela le este frate, ear' fratele de un sânge le este străin.

De aceea ministerul nu v'e pótă acorda o autorizațiune, care, fie pentru acum, fie pentru viitor, ar puté servi acestor ordine pentru a se instala la noi.

Măsura această ne este impu-ă cu atât mai mult, cu cât țera noastră, aparținând religiei creștine ortodoxe de resărit, nu pótă primi în sinul seu niște ordine catolice, a căror activitate aci la noi nu s'ar puté exercita de cât într'un sens pe care cu nici un chip nu l'am puté tolera.”

Un toast la situație.

Cum este cunoscut cetitorilor, împăratul Wilhelm II. al Germaniei, după vânătoarele de pe moșile archiducelui Frideric a plecat la Viena, unde până Duminecă seara a fost oște al M. Sale împăratului și rege al nostru. În onorea distinsului oște și amic s'au dat în Viena și la Schönbunn diferite festivități, în șirul cărora de însemnătate deosebită e prânzul de gală dat Vineri la 6 ore după amiază în sala redută, la care împăratul Wilhelm răspundând toastului M. Sale a rostit un toast — în care cercurile politice magiare v'd amestec în politica internă a Ungariei.

A nume, după plésa a treia M. Sa s'a ridicat și a rostit următorul toast:

Salut pe M. Ta din totă inima și dau expresiune bucuriei mele sincere asupra faptului că pot să primesc azi în cercurile noastre pe *amicul și aliatul fidel*. Prin venirea la noi M. Ta atât de bucuros ai satisfăcut dorinței mele de a te revedé, în cât acest fapt trezește în mine sentimente de ferbinte recunoștință și care cu renoită forță sporește legăturile tari ale relațiunilor dintre noi. Pătuns de această speranță, rog pe M. Ta să 'mi permită să ridic paharul în sănătatea M. Tale, cum și întru *neclintita prietenie a noastră* și să strig, ca M. Sa împăratul Wilhelm să trăiescă mulți ani!

La acest toast împăratul Wilhelm a răspuns următoarele:

Cuprins de profundă recunoștință, rog pe M. Ta să primești grațios expresiunea mulțămitei mele intime pentru cuvintele amicale cu cari M. Ta m'ai salutat, cum și pentru primirea cordială și splendidă, de care m'a făcut partaș totdeauna ospitalul și vecinic frumosul oraș împărătesc de lângă Dunăre: residența M. Tale. Nimic nu aș fi putut îndeplini mai bucuros, de cât că amăsurat dorinței M. Tale am grăbit să vin aicia, ca să salut pe iubitul și stimatul înaltul meu amic și aliat. *Vederea superbelor regimente ale M. Tale a servit spre bucuria inimii mele, pentru-că alianța țărilor noastre spre binele păcii Europei armata noastră o susține și întărește.* Când ridic paharul în sănătatea M. Tale, te rog totodată, permite-mi să fiu interpretul sentimentelor tuturor Germanilor din imperiu,

FOIȘORĂ

Figura și chipul Mântuitorului.

De Nicolae Bălan, stud. în teol. (Urmare).

Icone vechi de ale Veronicii se află în Roma, Milan, Iaeu și în alte locuri. O deosebită atențiune s'a dat însă icônei ce se păstrează în Roma, pe care biserica romană o consideră ca unul dintré cele mai prețioase relicuii ale sale și e permis numai persónelor princiare să o privească din apropiere, ear' muritorilor de rând li-se arată numai din depărtare și la ocaziuni forte rari. Ea pörtă întru tóte sigilul artei bizantine.

Nikolaus Müller¹⁾ punând icóna din Roma în paralelă cu așanumitele *sindone*, susține părerea forte probabilă, că la formarea legendei despre ea a dat ansă o icónă lucrată pe pânză, ce se afla în evul mediu în Roma și pe care era depinsă fața lui Iisus zăcând în mormânt. Pe acest sudariu să 'l fi considerat apoi de pânză, ce a acoperit capul

¹⁾ Hauck, R. E. IV, 73—74.

lui Iisus când zăcea în mormânt și pe care s'a imprimat pe cale supranaturală chipul lui Iisus.

La această concluziune — zice Müller — a putut să ajungă biserica Romei, considerând poziția ei de atunci, — de frică, ca nu cumva Constantinopolul și alte biserici din Orient să posedă ceva mai mult de cât ea.

Spre completarea acestora adaug și *părerea lui Grimm*, care susține că legenda despre icóna Veronicii „nu este altceva, de cât legenda despre Avgar adusă în alte combinațiuni”.

Intréga legendă e legată — după cum am văzut — de numele matróniei „Veronica”. Acest nume — după *Mabillon și Papenbrock* — se se fi format prin împreunarea cuvintelor *vera* și *icon* (εἰκών) = *icóna adevărată*. Intr'adevăr și aflăm la scriitorii indicii despre această, ca d. es. „est ergo Veronica pictura Domini vera” (Gervasius Tilber. cam 1210).

Cum de la véc. 13 numirea „Veronica” s'a și dat icônei; e însă sigur, că la această a contribuit și faptul, că icóna a fost considerată, ca o lucrare a matróniei Veronica, carea a fost tot așa numită și înainte de a se da acest nume icônei însași.

Intré icónele achiropiite de mai puțină însemnătate sunt cele cari ne înfățișează figura întrégă a Mântuitorului. Mai multe cetăți din Apus adecă se laudă, că ar posedea giulgiul, *sindonul* (σινδων), în care a fost înfășurat Iisus în mormânt și pe care s'a imprimat, pe cale supranaturală, chipul întregii sale figuri. Dar' tóte sindónele cu chipul lui Iisus — de-și autenticitatea celui ce se află în Turin a fost recunoscută de papa Romei Sixt IV prin o bulă — pörtă criterii, după cari sunt a se considera incontestabil ca produse ale evului mediu.

Icone pretinse autentice.

La această clasă voiu înșira acele icóne, pe cari tradiția vechiă le-a considerat de produsele unor persóne biblice contemporane Mântuitorului, pe când de fapt ele sunt creațiuni mult mai posteriore. Cele mai însemnate sunt următoarele:

În biserica sf. *Praxedis* din Roma se păstrează o icónă, care nu se pótă număra nici la cele mai vechi, despre care însă tradițiunea ne spune, că *ap. Petru a donat-o lui Pudeus*. (Πούδης, II, Tim. 4, 21).

Din epistola ap. Pavel către Colosseni 4, 14, știm, că *evangelistul Luca* a fost de profesiune medic (ιατρός), ear' o tradițiune

târzie ne spune, că a fost și pictor. Cel dintău scriitoriu la care întimpinăm această tradițiune e monachul bizantin *Michail*¹⁾. De aici înainte mai mulți scriitori din evul mediu ne relatéză, că evangelistul Luca fiind pictor, a lucrat icóne de ale lui Christos, a Maicii Domnului și de a apost. Petru și Pavel. Scriitorii apusen *Wernher* de la sfârșitul secl. 12 a îmbinat această tradițiune cu legenda Veronicii, zicând, că Luca urmând rugării repetite a matróniei Veronica, a făcut de mai multe-ori încercarea să picteze un portret al Mântuitorului, dar' nu i-a succés. Atunci Mântuitorul și-a șters fața cu o maramă a Veronicii, pe care a rămas portretul său. După această versiune avem de a face și aici cu un achiropiit. Doué tablouri mai cunoscute atribuite ev. Luca se păstrează în Roma.²⁾

După o tradițiune de tot târzie să fi lucrat ev. Luca și *statue de-ale lui Christos*, ear' una dintré ele s'ar păstra și azi în *satul Sirolo* lângă Ancona.

(Va urma).

¹⁾ Vita Theodori Stud. c. 69. Migne, 99, p. 177.

²⁾ Hauck l. c. IV, 68.

dând expresie dorinței, ca Dumnezeu să binecuvinteze și țină pe M. Sa și înalta-i familie. M. Sa împăratul și rege Francisc Iosif hurra!

M. Sa Francisc Iosif după acest toast a îmbrățișat și sărutat de mai multe ori pe împăratul Vilhelm, — ceea-ce e nou de tot și ne mai pomenit la ocaziuni de acestea.

În acest toast cercurile politice ungare, deosebi cele opoziționale ved direct amestec în politica internă a Ungariei, interpretându-l ca critică asupra situației politice și aprobare a ordinului adresat de către M. Sa armatei. „Egyetértés” — de pildă — în primul numărului de Luni scrie în cestiunea acestui amestec următoarele:

„E clar, că visita la Viena a împăratului german Vilhelm nu atinge chiar indiferent politica magiară. Împăratul german a făcut des alusiuni directe, a vorbit despre relațiunile magiare, a lansat opinii și a influențat asupra Curții și asupra opiniei publice austriace. De-și pe cale semioficioasă se negă acesta, totuși e adevărat și sigur, ba un bărbat de stat (a bună sémă însuși Szögyény-Marich László) într-un interview a recunoscut fără nici un incunjur, că da, în toastul seu împăratul german asupra situației politice magiare a voit să se pronunțe în mod reprobator...

Fată cu acesta senzațională apariție avem numai atât de observat, că cercurile de curte vieneză ar lucra înțelepțește, dacă nu prin împăratul Vilhelm și-ar face politica. Dór' totuși nu va fi oportun pentru ele, dacă împăratul german s'ar prea deda la acesta...

Oportun, ori neoportun, — e trăba cercurilor respective. Cum de a fost însă oportun și ridicat până'n al șaptelea ceru toastul de la Buda al împăratului Vilhelm, cel cu elogi și dithirambe la adresa Magiarilor?

Monografia

capelai gr. ort. rom. de la penitențiarul reg. ung. regn. din Gherla.

(Fine).

Incheiere.

Reasumând cele zise până aci, vedem că în prima jumătate a vécului trecut s'a pus forte puțin pond pe instrucțiunea religioasă-morală a credincioșilor bisericei noastre de la acest institut; dar' și aceea o putem zice, că nici instrucțiunea credincioșilor celorlalte biserici nu era cu mult mai bună de cât cea a credincioșilor bisericei noastre; avantajul acelora a fost, că au avut preoți mai la îndemână de cât noi, până când noi trebuia să i aducem din depărtări mari, și așa numai rare-ori (cel mult odată într'o lună) se puteau prezenta, dar' și atunci mai numai pentru săvârșirea ritualului strict necesare. Instrucțiunea s'a îmbunătățit însă hotărât când la anul 1869 s'au instituit preoți definitivi și s'a introdus și învățământul școlar. Ba mai târziu s'a înființat din opuri literare corespunzătoare o bibliotecă și pentru robi. Efectul salutar s'a și arătat, căci după-ce și tratamentul s'a pus pe base mai umane, deținutii recidivi s'au împuținat forte mult. Ba putem afirma hotărât și aceea, că de prin mijlocul vécului trecut, după-ce s'a generalizat învățământul școlar intelectual și religios, numărul criminalilor și al crimelor s'a redus, ear' crimele au perdut forte mult și din sâlbăciea lor. Durere însă, că în timpul din urmă punându-se mai puțin pond pe instrucțiunea religioasă-morală în școlile din afară, și mai cu sémă când sunt și timpuri economice grele, pare-că se arată o reacțiune spre rău în privința stărilor morale generale, și mai cu sémă la cei-că cad în prinsori, devenind și crimele mai rafinate. Dar' așa e cursul lumii și în privința fluctuațiunii stărilor morale generale, ca și în privința schimbării anotimpurilor, — după ernală vară și după vară ernală, după ploie senin, și după senin ploie. Dar' până acestea nu stă în puterea omului a le regula, fluctuațiunea stărilor morale generale, pe lângă voință tare și punându-se strict pe bazele moralei creștine, în mare parte le pôte regula, ca să nu trecă la estrem în privința decădunței, de-și nu le pôte desvolta într'atâtă, ca să le apropie de idealul suprem al moralității generale contemplat de Iisus Christos. Ceea-ce nu e

cu puțință însă la ómeni, e cu puțință la Dumnezeu, căci Dumnezeu nu voiește mórtea păcătoșului, ci ca să se îndrepte și să fie viu. Neputându-se toți ridica la idealul suprem al moralității, nu vor ajunge nici la gradul suprem al fericirii vecinice, dar' toți se pot mântui, căci Dumnezeu e drept și îndurător.

Ca însă toți, ori cel puțin partea cea mai mare să se mântuiască, preoții — cu fapta și cu cuvântul — mereu trebuie să fie la locul lor, și mai cu sémă față de cei eliberați din prinsori trebuie să arete o grijă deosebită, ca să nu recadă, ori dacă au re-ădut, să i ridice eară. Vindecarea bólelor sufletești (curățirea de păcate) nu e ca vindecarea bólelor trupesti; aici în multe cazuri poți reda sănătatea ori mântui viața, dar' în privința mântuirii sufletului, ori vindeci totul, ori perđi totul; un singur păcat necurățit duce la osândă vecinică întreg omul. Și de aceea este și mai grea chiamarea preotului de cât chiamarea medicului, căci până când multe bóle trupesti le poți observa și cu ochiul fisic, bólele sufletești le poți observa numai cu ochiul sufletului, având multă știință și zel înflăcărat apostolic, împreună în cas de lipsă și cu sacrificarea de sine.

Apoi chiamarea preoților de la închisori este înzecit și mai grea, căci pe lângă împrejurarea, că de multe-ori și viața le este espusă, ei au de lucru — natural — cu îndreptarea celor mai rele elemente morale din viața socială omenescă.

Acestea am voit să le scriu despre catechisațiunea robilor gr.-ort. de la penitențiarul reg. ung. regn. din Gherla și despre capela bisericei noastre de acolo. Întru cât mi-a succés acesta, las să judece alții, recunosc însă, că am scris cu mai multă bunăvoință de cât puțință, ear' operatul având un colorit cu totul original în seria puținelor monografii apărute până acum la noi, de-și după natura lui nu pôte fi luat de directivă ori model, este destinat a servi de un nepretentios îndemn la scrierea monografiilor tuturor parohiilor din acest protopresbiterat, la care lucrare preoțimea din el s'a obligat. Făcând așa, pôte ni-se vor lămuri multe chestiuni bisericești din trecut și se vor conserva pentru posteritate, ear' noi și urmașii nostri vom învăța multe lucruri folositoare, și așa: cele bune se vor aduna, ear' cele rele se vor spăla.

Termin cu cuvintele sfinte Scripturi: „Și nu ne duce (Dóme!) în ispită, și ne mântuește de cel rău”.

Gavriil Hango
presbiter ortod. rom

„Asociațiunea.”

Convocare

Adunarea generală a despărțământului Mercurea al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convoca pe Sâmbătă în 3 Octobrie st. n în comuna Mercurea.

La această adunare sunt poțitiți a participa toți membrii despărțământului, cum și toți românii doritori de cultura poporului român.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării la orele 11 din zi în biserică română din Mercurea.
2. Raportul despre mersul afacerilor despărțământului de la ultima adunare până de present.
3. Emiterea comisiunilor:
 - a) pentru censurarea socotelilor;
 - b) pentru câștigarea de membri noi și încasarea taceșelor;
 - c) pentru verificarea procesului verbal al adunării.
4. Cetirea disertațiunilor.
5. Raportul comisiunilor.
6. Alegerea comitetului pentru restul periodului.
7. Incheierea adunării.

Săliște, la 17 Septembrie n. 1903.

Directorul despărțământului:
I. Droc.

NOUTĂȚI

Consacrarea canonicului Dr. Vasile Hossu, numit episcop al dieceșei gr. cat. a Lugojului, s'a făcut alaltăieri (Luni) în biserică din Blaj prin metropolitul Dr. V. Mihail și episcopul Dr. D. Radu de la Oradea-mare. Poimâne (Vineri) — cum vestește „Unirea” — noul episcop va pleca din Blaj spre noua-i reședință.

† **Ana I. Oțoiu**. După fericită căsătorie de abia un an, preotul Ioan Oțoiu din Aciliu a ajuns în veduție, în urma răposării soției sale, care viața dând viața și-a perdut. Despre tragicul deced al tinerei femei ni-s'a trimis armătorului anunț funebrel:

Jalnicii subscriși, cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, că prea iubita soție, mamă și fiică **Ana I. Oțoiu** nasc. **Rusu**, după scurte dar' grele suferințe, în etate abia de 17 ani, împărțită fiind cu sfintele taine, și-a dat nobilul suflet Duminecă 7/20 Septembrie la 10 ore sêra în mâinile creatorului. Rămășițele pământești ale neuitatei defuncte se vor depune spre vecinică odihnă, Marți în 9/22 Septembrie a. c. la 1 oră p. m. în cimitirul gr.-or. din loc. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată! Aciliu în 8/21 Septembrie 1903. **Ioan Oțoiu**, ca soț, **Stefania Oțoiu**, ca fiică, **Ioan Rusu** și **Maria Rusu** nasc. **Cristea**, ca părinți, **Ved. Ana Oțoiu** nasc. **Ivan**, ca sócră. **George**, **Maria**, **Elena**, **Domnița**, **Ilie**, ca frați.

Pentru iubii răposati. Întru pomenirea răposatului **Constantin P. Barcianu**, fost profesor de agricultură în România, dl Victor Tordășianu a dăruit reuniunii meseriașilor români din Sibiu 3 coróne, spre a le administra la „fondul véculelor și orfanilor meseriașilor români” al numitei reuniuni.

Constituirea băncii „Pastoriul”. Nou înființatul institut de credit și economii „Pastoriul” din Timișoara și-a ținut Luni (14 Septembrie st. n.) adunarea generală constituantă. S'a decis activarea institutului, cu capital social de 160.000 coróne, în 400 acții à 400 coróne; s'a luat la cunoștință numirea primei direcțiuni, pe trei ani, făcută de tondatorii institutului în persoanele: **Pavel Rotariu**, Dr. **Valer Mezin**, advocați în Timișoara, Dr. **Traian Putici**, protopresbiter gr. or. în Timișoara, **Ioan Plavosin**, paroch în Mehala, **Nicolae Micuța**, paroch în Cerneteaz, și **Petru Tóder**, măestru pantofar în Timișoara; în comitetul de revizie au fost aleși: **Ioan Pop**, paroch în Ghirada, **Ieremie Mezin** jun., proprietariu în Nereu, **Dumitru Adam**, paroch în Moșnița, **Avram Blajiu**, învățătoriu în Parția, și **Ioan Ursulescu**, măestru chințugeriu în Timișoara.

Un bun post de medic. Pentru colonia fabricii de celuloze din **Zernești** și pentru fabrica de hârtie a lui **M. Copony** se caută un medic, care să și ocupe postul la 1 Octobrie, eventual la 15 Octobrie. Salariu 2400 coróne, cuartir, luminat și încăldit. De la concurenți se cere cunoșterea limbii germane și magiare și să abă praxă. Ofertele sunt a se adresa la „Kranken-kassa der Kronstädter Papierstoff-Fabrik-Aktiengesellschaft”, ori la „Kranken-kassa der Papierfabrik des Herrn Martin Copony” în Zernești. (Ampluații ambelor acestor fabrici nefind membri la „cassa bolnavilor”, vor avé să onoreze înșiși serviciile medicului.)

Post de notariu. Cu termin până la 27 Septembrie st. n. e publicat concurs la postul de notariu comunal în **Niczkyfalva** (pretura Buzias în comitatul Timiș), dotat cu 1400 coróne salariu, 340 coróne pausal de călătorie, 220 coróne pausal de cancelarie, cuartir cu grădină, și 40 metri lemne de foc. Alegerea se va face în 30 Septembrie. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului onorar **Heinrich**, în **Buzias** (Temesmegye).

Din pismă?... Sub titlul „Ce face pisma?” cetim în „Răvașul” (nr. 25) o notă, în care se zice că în contra cărților „prețioase” ale canonicului Dr. Augustin Bunea „s'au pornit la noi unii ómeni, cărora nu le place ce și cum a scris învățatul canonic. Dar' în loc să scrie și ei cărți cu cari să răstórne scrisese — cum zic ei neîntemeiate — ale dlui Dr. Bunea, publică prin gazete niște articolași pțimași, iscodiți de ură nedumerită și spicuesc tot ce numai ar putea să arunce cât de cât umbră asupra dlui canonic”. Ascunșul acestei notițe se pare a fi îndreptat și în contra noastră, pentru articolul „Carte tendențioase”, din nr. 94 dto 8 Sept. n. în care arătam pentru ce „Vechile episcopii” n'au fost premiate de Academia Română. Transit! Dar' tot „din pismă” și „iscodită de ură nedumerită” să fie ore și recensiuinea făcută de profesorul și academicianul **Gr. G. Tocilescu** asupra cărții „Vechile episcopii” a dlui Bunea și acceptată de **Academia Română**?

Hymen. **Eva Tandrea** și **Alexandru Băieșan**, fidanțați. — Bucium la 4 Septembrie st. v. 1903.

Post de medic veterinar. Sub nr. 9335 și cu termin până la 2 Octobrie st. n. e publicat concurs la postul de medic veterinar în **Aiud**, dotat cu 1600 coróne salariu fundamental, 12 m. cubici lemne de foc și 1200 □² pământ fructifer, care pôte fi valorisat cu cel puțin 20 coróne arândă anuală. Sub același număr și cu același termin e publicat concurs la postul de esactor (számvevő) al orașului, dotat cu 2000 coróne salariu și accesoriile ca la postul de veterinar. Cererile concursuale pentru fie-care din aceste posturi sunt a se adresa vicecomitelui comitatului **Alba-inferiőr**, **Szász József** în **Aiud** (Nagy-Enyed).

De la espositia cailor de prăsilă. În lista proprietarilor de cai premiați la espositia arangiată în Sibiu de comisiunea comitatensă pentru nobilitarea rassei de cai, figurează și doi economi români din Sibiu. Anume: **Ilie Stupina**, pentru o mânăză neagră, în etate de un an, și **Ilie Stanciu**, pentru un mânăz murg în etate de un an, fie-care premiat cu câte 20 coróne în aur.

ECONOMIE.

Pentru vierii nostri. Prin rescriptul seu dto 25 August a. c. nr. 7475, ministeriul r. u. de agricultură, cu referire la art. de lege XXIII. din 1903 despre opreliștea pregătirii și a punerii în circulațiune a vinurilor artificiale, și cu referire la rescriptul nr. 53.850 din 1897 despre executarea amintitei legi, ne transmite următorul circular:

În interesul producerii de vin din patrie pretinde cu strictetă observarea fără deosebire a amintitei legi.

Dispozițiunile acesteia să se aducă acum în preajma culesului de vii la cunoștința tuturoră. În deosebi, producenții de vin să se vestescă, că este oprit a introduce apă în must sau în vin. Este oprit mai departe a amesteca vinul natural cu vin preparat din drojdii sau din póme. Întrebuințarea apei este admisă singur la prepararea vinului din drojdii, dar' și aci numai în cantitatea amintită în rescript.

Totodată se pune în vedere, că cei-ce pun în vânzare vin artificial, se pedepesc cu amendă până la 600 cor., cei cari înșiși introduc apă sau alte materii oprite în vin, privindu-se de preparatori ai vinului artificial, se vor pedepsi cu amendă până la 600 cor. în bani și i e de-asupra cu închisoare până la 2 luni și li-se va confisca și vinul astfel preparat.

Sibiu, 16 Septembrie n. 1903.
Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”
Dem. Comșa, president. Vic. Tordășianu, secretariu.

Oficială.

Din nou atragem atențiunea tuturor oficiilor protopopești asupra circulariului consistorial de la 1 Maiu 1901 nr. 192/VI, prin care sunt îndatorați a raporta cel mult în termen de 5 zile despre ori-ce schimbare, întemplată în sinul preoțimeii din archidieceșă fie prin mórte fie prin strămutare etc., scriind de-asupra raportului „în cauză de dotațiune”.

Parochii cari încă nu și-au ridicat întregirea dotațiunii, sunt poțitiți a-și trimite cuitelile, ca în proximele zile să se pótă termina distribuirea banilor.

„CREDITUL”

institut de credit în Zernești.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit „Creditul” sunt invitați la

adunarea generală

ce se va ținé la 4 Octobrie 1903 la 2 ore d. a. în localul obicinuit în Zernești.

Obiectul acestei adunări este: întregirea statutelor conform dispozițiilor tribunalului reg. din Brașov nr. 8092/1903.

Zernești, 21 Septembrie 1903.

Direcțiunea:

Garcion.

Cană.

Nr. 641 1903.

[216] 2-2

Cele mai frumoase

rochii

de 1/2 lână, cu borduri (chenare) moderne, colorate, franco pentru ori-ce postă, **duzina** cu **8 fl.**, se pot căpeta la

Jacob Brady, Ingrowitz (Mähren).

O comandă de probă de 1/2 duzină cu 4 fl. poate să convingă pe fie-cine despre efinătatea deosebită.

Publicare de licitațiune.

Mora comunală din loc se dă în arândă pe calea licitațiunii publice vermale ce se va ține la subscrisa cancelarie comunală în 4 Octombrie n. c. la 9 ore înainte de amiază, admise fiind și oferte în scris provădute cu timbru de 1 corónă. Prețul strigării: 2000 corónes, vadiu 10%.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea în acest oficiu.

Mohu, 14 Septembrie n. 1903.

Primăria comunală.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. —

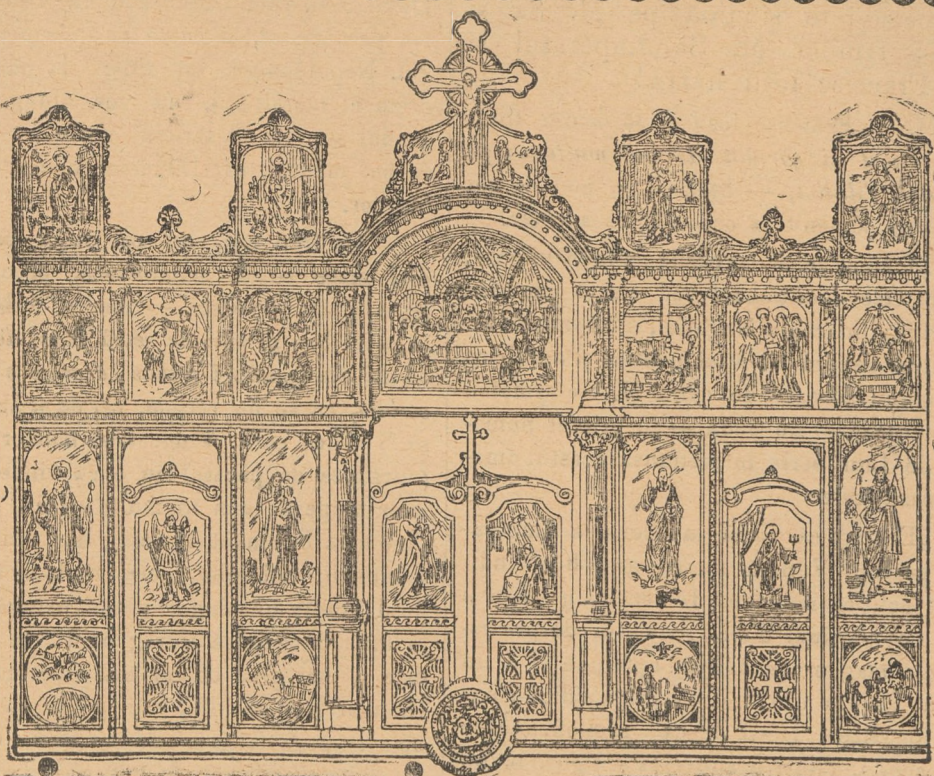
folosibil la morbiuri cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Școala de pictură religioasă-artistică

Jos. Hofrichter's Sohn

din Reichenau, bei Gablonz,

primește în întreprindere și esecută altare noue, reparază **picturi vechi**, esecută la comandă **icône** și **tablouri** în ulei pe **pânză**, **tinichea** sau **table de aramă**, pe **lemn**, **aluminu**, etc., în **dimensiunile** recerute.

icône pentru prapori cum și **prapori întregi**.

Pictază **portrete**, fidel după fotografii bine reușite.

Deposit mare de lustre, de **sticlă ciselată**, cum și de **alamă**.

Prețuri moderate și esecutare promptă.

La cerere se trimit schițe și planuri. — Comandele se primesc și se pot face la **Librăria arhidieceasă în Sibiu**.

[219] 1-20

Anunț colectiv al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Const. Dragoș
pantofar.

Isi recomandă prăvălia sa cu tot felul de **ghete** și **cisme**. Esecută lucru după comandă în lucrătorea proprie. Primește reparaturi. Cercetază târgurile mai mari.

Piața mare nr. 5.

N. S. Nadasdy
comerciant.

Piața mică 31:
Prăvălie de manufactură

Str. cismădiei 28:
Prăvălie (filială)
de pânzături și albituri.

Renumitul
Hotel Mihail

Odăi elegante, cafenea și restaurant cu mâncări și beuturi bune. Trăsură la dispoziție pentru fie-care plecare și sosire de tren. — Prețuri moderate —

Strada turnului nr. 11.

Ilean Roman

Salon de ras, frisat și tuns.

Deposit:

de parfumuri, legători de mustațe, perii și altele.

Str. Poplăcii-mari nr. 4

Bereria mare
(Iosif Barbu).

Restaurant provădut cu tot felul de mâncări și beuturi. În Dumineci și sârbători — concert. Serviciu prompt. Prețuri eține.

Promenada Bretter.

Teod. Popescu
comerciant.

Recomandă marele seu **deposit** cu **mărfuri de manufactură**.

Prețuri moderate.

Piața mică nr. 14.

Stefan Moga
franzelar (jimblar)

Deposit mare de făină

La comande mai mari de jimbale, covrigi sau pâni dă rabat.

Strada trenului nr. 4.

Zaharie Moga
franzelar.

Prăvălie cu jimbale, covrigi, pâne de tot soiul, făină albă, roșie (pentru vite).

Str. poplăcii nr. 1 și 23.

Ales. Lucian
cismar.

Are prăvălie de tot felul de **cisme** și **ghete** produse proprii. Caută târgurile mai mari din comitatele: Sibiu, Hunedóra, Alba-inf., Târnave și Făgăraș.

Dragonerwache nr. 2.

Eremie Purece
lăcătușerie de artă și construcții.

Deposit de sobe (cup-tore) de bucătărie. Esecută reparaturi de tot soiul.

Lucru solid. Prețuri moderate.

Strada brânzii nr. 9.

Maria Mitoc

institut de spălare (curățire) și călcare fină de albituri bărbătești și femeiești după sistem vienez.

Serviciu prompt.

Prețuri convenabile.

Strada urezului nr. 11.

Ales. Nemeș
ferar (faur).

Esecută tot felul de lucrări ce cad în brăsla sa. Ia în întreprindere esecutarea de trăsură și căruțe de tot felul. Lucru solid și durabil.

Strada ocnei nr. 34.

Vasile Bann
cismar.

Prăvălie de tot felul de încălțăminte. Esecută lucru după măsură, cum și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comit. Sibiu și din comitatele învecinate. Prețuri moderate.

Strada ocnei nr. 7.

Zaharie Aron
cismar.

Isi recomandă depositul seu de **cisme** și **ghete** de tot soiul. Primește comande și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comit. Sibiu, Hunedóra, Alba-inf., Târnave și Făgăraș.

Strada nouă nr. 12.

I. Mihăltian
Atelier de încălțăminte.

Esecută tot felul de încălțăminte, cum și reparaturi.

Lucru solid. Prețuri moderate

Strada poplăcii nr. 19

Emil Petruțiu
măsar

de construcții și mobile. Esecută tot felul de lucrări de la cele mai simple până la cele mai artistice ce cad în specialitatea sa.

Prețuri foarte moderate.

Strada margareta nr. 8.

Med. de aur Pitești 1883 Med. de arg. București 1883

Petru Ilieș
compacto

și incadrator de tablouri

Esecută tot felul de lucrări ce cad în specialitatea sa.

Prețuri moderate.

Str. măcelarilor nr. 12.

Petru Moga
franzelar.

Deposit de făină albă și roșie (pentru vite). Primește întră altele și comande pentru colaci sau jimbale la pomeni.

Strada urezului nr. 27.

Petru Bota
croitoriu.

Confectionează tot felul de haine bărbătești. Deposit de haine (costume) țărănești pentru femei (în port selitene), pe care le pune în vindare în târgurile mai mari din comitatele: Sibiu, Hunedóra, Alba-inf., Târnave și Făgăraș.

Primește și comande. Imprumută costume.

Strada rațelor nr. 11.

G. Bendorfean
văpsitor și pictor de firme.

Esecută tot felul de lucrări aparținătoare acestor ramuri. Pictază prapori, icône sfinte (în stil bizantin). Esecutare fină. Prețuri moderate.

Piața Hermann nr. 3 (lângă Casarma cea mare).

Crucița & Sinn
croitori.

Esecută tot felul de haine bărbătești, civile și militare, cum și revenzi.

Primește reparaturi.

Prețuri convenabile.

Str. Bruckenthal nr. 27.

I. Popa-Popidan
măsar

de construcții, mobile și biliarde.

Esecută tot felul de lucrări ce cad în aceste ramuri. — Lucru solid. Prețuri moderate.

Strada rațelor nr. 20.

George Prașca
cismar.

Deposit de tot felul de **cisme** și **ghete**. Esecută după comandă. Caută târgurile.

Primește reparaturi.

Prețuri moderate.

Strada nouă nr. 47.

Isid. Grindean
cismar.

Deposit de tot felul de **ghete** și **cisme**. Primește comande. Esecută și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comitatele învecinate. Prețuri eține.

Strada nouă nr. 3.

P. Mihăltian
pantofar.

Primește comande pentru esecutarea de tot soiul de **ghete**, cum și reparaturi.

Strada turnului nr. 21.

T. Moldovan
cismar.

Deposit de tot felul de **cisme** și **ghete**. Primește comande. Esecută și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comitatul Sibiu și comitatele învecinate. Prețuri moderate.

Str. Gușterii nr. 85.

Ioan Stanciu
zugrav de case

Zugrăvește case, biserici, etc., în diferite forme și colori.

Primește comande și în jur.

Strada turnșorului 101.

Iuliu Salamon
măsar

de construcții și mobile. Isi recomandă marele seu deposit de tot felul de mobile. Primește comande de tot soiul de lucrări ce cad în specialitatea sa.

Prețuri convenabile.

Strada faurilor nr. 15